

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoCsp/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119242411
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6119242411.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., ako členov senátu, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53 255 739, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovanému: V. R., nar. 6. septembra XXXX, bytom G. P. XX, zast. JUDr. Pavlom Zimmerom, Dadanová 3385/1, 010 15 Žilina, o zaplatenie sumy 5.000,-Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 13Csp/32/2019-228 zo dňa 30. júla 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovaný **m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi **vo výške 100%**, ktoré mu je žalobca **p o v i n n ý** zaplatiť v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 13Csp/32/2019-228 zo dňa 30. júla 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) žalobu zamietol (prvá výroková veta). Druhou výrovkou vetou rozhodol tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o ich výške.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že žalobca sa domáhal voči žalovanému zaplatenia 5.000,-Eur s príslušenstvom titulom nesplatennej časti poskytnutého úveru a náhrady trov konania. Svoju aktívnu vecnú legitimáciu vyvodil zo zmluvy o postúpená pohľadávok zo dňa 15.6.2018, ktorou postupca Prima banka Slovensko a.s. na neho postúpila žalovanú pohľadávku. Postupca pritom uzatvoril so žalovaným dňa 13.5.2016 zmluvu č. XXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky; žalovaný v stanovených termínoch neplnil splátky, z toho dôvodu právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 28.7.2017 a vyzval žalovaného k úhrade dlžnej sumy. Pohľadávka ku dňu postúpenia predstavovala 15.170,81 Eur, z toho istina 12.338,98 Eur, úrok 2.831,83 Eur. Žalovaná suma predstavuje časť pohľadávky vo výške 5.000,-Eur, pozostávajúca z neuhradenej istiny vo výške 5.000,-Eur. Zvyšnú časť pohľadávky žalobca v spore neuplatnil. Úrok z omeškania uplatnil vo výške 5% ročne zo sumy 5.000,-Eur od 16.6.2018, a teda odo dňa nasledujúceho po dni účinnosti postúpenia. Žalovaný sa bránil v podstate tým, že už nie je dlžníkom žalobcu na základe zmluvy o prevzatí dlhu zo dňa 18.5.2016, tento dlh prevzala E. Z., ktorá bola rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 1T/41/2018 zo dňa 24.8.2019 uznaná vinnou z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa ustanovenia § 221 ods. 4 Trestného zákona, za čo jej bol

uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov; bola jej uložená aj povinnosť nahradiť poškodenému V. R. škodu vo výške 11.500,-Eur.

1.2 Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 1 ods.2, § 1 ods.8, § 2 písm.d), § 9 ods.1, § 17 ods.1 zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.129/2010 Z.z.“), § 52 ods.1, ods.2, § 53 ods.9, § 54 ods.1, § 39, § 524 ods.1, ods.2, § 525 ods.5, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z.z.“), v rámci dokazovania aplikoval aj ustanovenia § 151 ods.1 a § 295 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), vykonal rozsiahle dokazovanie listinami predloženými stranami sporu; dokazovanie vykonal na pojednávaní s poukazom na ustanovenie § 180 zákona C.s.p. v neprítomnosti žalovaného.

1.3 Okresný súd mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu (Sberbank Slovensko a.s.) uzatvoril dňa 13.5.2016 so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o spotrebiteľskom úvere č.XXXXXX; predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 12.500,-Eur, ktorý sa dlžník zaviazal splatiť v 96 mesačných splátkach po 192,72 Eur, so splatnosťou prvej splátky 15.6.2016, ďalších k 15-temu dňu v mesiaci, konečnou splatnosťou dňa 15.5.2024, pri úroku 10,29% ročne, RPMN 10,79%, priemernej RPMN 10,89% a celkovej čiastke úveru 18.503,04 Eur. Uvedený právny vzťah súd prvej inštancie posúdil ako spotrebiteľský, ktorý sa spravuje aj ustanoveniami zákona č.129/2010 Z.z. a ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu považoval súd prvej inštancie za nesporný; nespornou bola aj skutočnosť, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 12.500,-Eur.

1.4 S poukazom na závery vyslovené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/205/2009 z 29.6.2010 okresný súd ex offio skúmal aktívnu vecnú legitimáciu žalobu; ak predmetom konania je postúpená pohľadávka banky, súd musí ex offio skúmať, či banka postúpila svoju pohľadávku žalobcovi platne v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28.3.2018. Aktívna vecná legitimácia súvisí so splnením podmienok uvedených v ustanovení § 17 zákona č. 129/2010 Z.z. v spojení s ustanovením § 53 ods.9, § 565 Občianskeho zákonníka a ustanovením § 92 ods.8 zákona č. 483/2001 Z.z..

1.5 Podmienkou platnosti postúpenia pohľadávky je, že sa postupuje pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že jej účastníci sa dohodli na možnosti predčasnej splatnosti úveru veriteľom; ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pre účinné zosplatnenie vyžaduje existenciu omeškania dlžníka so splácaním úveru dlhšie ako tri mesiace; upozornenie dlžníka veriteľom na možnosť zosplatnenia úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní pred zosplatnením a doručenie oznámenia o zosplatnení úveru dlžníkovi.

1.6 Žalobca iba tvrdil, že jeho právny predchodca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 28.7.2017 a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy; doklad o tom, že by bola žalovanému doručená upozorňujúca výzva pred zosplatnením nepredložil. Žalobca iba predložil podací hárok k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru zo dňa 27.7.2017. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je dlžníkovi poskytovaná ochrana, aby mu bola reálne poskytnutá možnosť na zosplatnenie úveru tým, že na základe doručenej upozorňujúcej výzvy veriteľa v lehote kratšej nie kratšej ako 15 dní, uhradí dlžnú časť záväzku. Automatické zosplatnenie v spotrebiteľských veciach neprichádza do úvahy, odporovalo by ustanoveniu § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

1.7 Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že nebolo preukázané účinné zosplatnenie úveru v zmysle ustanovenia § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka. Úver tak účinne zosplatnený nebol, konečná splatnosť úveru bola určená na 15.5.2024. Banka tak nemohla postúpiť svoju pohľadávku z úveru v celosti inému subjektu, takéto postúpenie bolo v rozpore s ustanovením § 17 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z.; ak sa tak stalo, zmluva o postúpení pohľadávok je neplatným právnym úkonom s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom.

1.8 Súd prvej inštancie poukázal aj na podmienky platného postúpenia pohľadávky banky na tretiu osobu, ktorými súd zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní; poukázal pri tom na závery vyplývajúce z rozhodnutím

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24. apríla 2018 a sp.zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28. marca 2018. Nerešpektovanie právnej úpravy v ustanovení § 92 ods.8 zákona č. 483/2001 Z.z. má za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom; žalobca nepreukázal, že by žalovanému bola pred postúpením pohľadávky doručená písomná výzva banky v zmysle § 92 ods. 8 citovaného zákona.

1.9 Z dôvodov vyššie uvedených súd prvej inštancie pre absenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu žalobu v celom rozsahu zamietol. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 255 ods.1 v spojení s ustanovením § 262 ods.1 C.s.p. a nárok na náhradu trov konania priznal v spore v celom rozsahu úspešnému žalovanému.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca (ďalej aj „odvolateľ“) včas odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu postupom podľa ustanovenia § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie, resp. aby postupom podľa ustanovenia § 389 ods. 1 C.s.p. napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolateľ uplatnil odvolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 365 ods.1 písm. b), f) a h) C.s.p., tvrdil tak, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 Odvolateľ v konkrétnostiach tvrdil, že splnenie podmienok v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a v zmysle ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. preukázal. Tvrdil, že banka ako postupca v posudzovanom prípade vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky v súlade s ustanovením § 565 v spojení s § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka; žalovaný bol pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru vyzývaný k úhrade omeškaných splátok úveru a postupcom bol upozornený na možnosť uplatnenia práva podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, čo nebolo zo strany žalovaného v konaní rozporované. Žalobca tak považoval za nesporné, že postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v súlade so zákonom a súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ uzavrel, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru bolo neplatným právnym úkonom. Súd prvej inštancie tak dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pokiaľ považoval pohľadávku žalobcu za „živý úver“ v čase jej postúpenia.

2.2 Odvolateľ rovnako tvrdil, že bolo preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktorú mu ukladá ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.. Žalovaná bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní; postupcom bol opakovane vyzývaný na úhradu svojho peňažného záväzku, okrem iného aj výzvou zo dňa 27.7.2017, ku ktorej žalobca priložil aj podací hárok. Tvrdil tak, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že by z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. vyplývala potreba, aby bol dlžník v omeškaní po dobu dlhšiu ako 90 dní a táto lehota by mu začala plynúť až po doručení písomnej výzvy banky. Súd prvej inštancie „upravil“ zákonné ustanovenie tak, že stanovil, že omeškanie dlžníka nastáva až doručením výzvy banky. Ak súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca nepreukázal, že by žalovanému bola doručená výzva, žalobca tvrdil, že k vyhláseniu o mimoriadnej splatnosti úveru pripojil podací hárok. Napadnuté rozhodnutie je tak aj nepreskúmateľné a súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Obsahom podania zo dňa 27.7.2017 je nielen oznámenie o mimoriadnej splatnosti úveru, ale aj výzva postupcu, aby žalovaný uhradil sumu 13.594,55 Eur. Výzva na úhradu omeškaných splátok mohla byť vykonaná kedykoľvek za trvania omeškania dlžníka; dlžník sa ocitol v omeškaní ihneď potom, ako nezaplatil splátku v dohodnutej dobe splatnosti. V rámci tejto argumentácie odvolateľ poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutí odvolacích súdov; z uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5Co/351/2017-153 zo dňa 24.5.2018, Krajského súdu v Trnave sp.zn. 25Co/152/2019 z 15.4.2020.

2.3 K „nedoručeniu“ výzvy na zaplatenie žalobca argumentoval, že bolo dodržané aj ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka; prejav vôle je voči neprítomnej osobe účinný od okamihu, keď sa dostane do jej dispozície. V súdnej veci mal adresát možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle; žalobca

preukázal zaslanie výzvy postupcu na adresu žalovaného; došlo tak k pôsobeniu jednostranného právneho úkonu banky voči adresátovi bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Bolo by v extrémnom rozpore so zásadou spravodlivosti, ak by súd vyhýbanie sa preberaniu zásielok zo strany dlžníka pripisoval na úkor veriteľa. Aj z uvedeného dôvodu považoval odvolateľ napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný, z vykonaných dôkazov vyplýva, že žalovanému bola predmetná výzva riadne odoslaná a doručená, súd prvej inštancie napriek dôkazom dospel k záveru o opaku. Doručenie akéhokoľvek podania zo strany postupcu žalovanému nebolo žalovaným žiadnym spôsobom rozporované.

2.4 Odvolateľ napokon s poukazom na ustanovenia § 150 ods. 1 a § 151 ods. 1 C.s.p. namietal, že jeho skutkové tvrdenia neboli žalovaným popreté, bolo ich potrebné považovať za nesporné skutkové tvrdenia. Nesporným skutkovým tvrdením bolo aj tvrdenie, že žalovaný bolo postupcom riadne vyzvaný na zaplatenie omeškaných splátok pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti; následne bola pohľadávka riadne zosplatnená podaním zo dňa 27.7.2017 a v čase postúpenia pohľadávky bol žalovaný napriek výzve v omeškaní so splnením čo len časti svojho záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Súd prvej inštancie tak dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam. V tomto smere poukázal na závery uvedené v rozhodnutiach Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 24Co/152/2018 zo dňa 19.12.2018 a 24Co/124/2018 zo dňa 4.12.2018.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu zopakoval svoju argumentáciu z konania pred súdom prvej inštancie; navrhoval, aby súd žalobu voči nemu zamietol a k zaplateniu zaviazal E. Z.. Bola to uvedená osoba, ktorá na základe zmluvy prevzala dlhy žalovaného, prevzatie dlhu mala oznámiť žalobcovi. Uviedol tiež, že mu dňa 14.2.2019 bol doručený platobný rozkaz sp.zn. 16Csp/160/2018, ktorým ho súd zaviazal k zaplateniu sumy 15.109,70 Eur s prísl.; voči uvedenému platobnému rozkazu podal odpor.

3.1 Žalovaný poukázal tiež na skutočnosť, že E. Z. bola rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 1T/41/2018 zo dňa 24.5.2019 uznaná vinnou, za čo jej bol uložená trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a bola jej uložená povinnosť nahradiť žalovanému škodu vo výške 11.500,-Eur. Žaloba voči nemu bola bezdôvodná, on nebol dlžníkom žalobcu ale dlžníčkou bola E. Z..

4. Žalobca v ďalšom vyjadrení (replika) zotrval na podanom odvolaní a dôvodoch v ňom uvedených.

5. Ďalšie relevantné vyjadrenie podané nebolo.

6. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný (§ 34 C.s.p.), vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny v plnom rozsahu potvrdil.

6.1 Podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

8. Zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním v prejednávanej spore vyplýva, že pôvodný veriteľ, Sberbank Slovensko a.s. na jednej strane a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 13. mája 2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 12.500,-Eur, ktorý sa zaviazal splatiť v pravidelných mesačných splátkach vo výške 192,72 Eur, počnúc prvou splátkou splatnou dňa 15. júna 2016 a konečná splatnosť bola dohodnutá na 15. mája 2024. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 15. mája 2018 mala byť pohľadávka voči žalovanému z titulu zmluvy o úvere postúpená na žalobcu. Žalobca tvrdil, že jeho právny predchodca pred postúpením pohľadávky mal žalovaného vyzvať na zaplatenie pohľadávky, následne právny predchodca

úver zosplatnil listinou označenou ako „Vyhlásenie o predčasnej/mimoriadnej splatnosti úveru“ zo dňa 27.7.2017. Následne Prima banka Slovensko a.s. (ako právny nástupca pôvodného veriteľa Sberbank Slovensko a.s.) zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 15.6.2018 postúpila pohľadávku voči žalovanému na žalobcu. Žalobca k žalobe predložil Zmluvu o postúpení pohľadávok spolu s prílohou identifikujúcou žalovaného ako dlžníka, Zmluvu o spotrebiteľskom úvere medzi Sberbank Slovensko a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom zo dňa 13.5.2016, Dodatok č.1 k zmluve o spotrebiteľskom úvere, listinu označenú ako „vyhlásenie o predčasnej/mimoriadnej splatnosti úveru“ zo dňa 27.7.2017, Všeobecné obchodné podmienky pôvodného veriteľa, Obchodné podmienky pre poskytovanie spotrebiteľských úverov pôvodného veriteľa, Sadzobník poplatkov Sberbank Slovensko a.s.; oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 22.6.2018. Žalobca na výzvu súdu, aby okrem iného oznámil a listinným dôkazom preukázal doručenie písomnej výzvy podľa § 92 ods.8 zákona č. 483/2001 Z.z. a aby oznámil, či bola žalovanému zaslaná upozorňujúca výzva na úhradu dlhu pred zosplatnením predložil aj platobnú históriu žalovaného, podací hárok k vyhláseniu o predčasnej splatnosti úveru. Iné listinné dôkazy ako vyššie uvedené, žalobca v spore nepredložil.

9. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie ohľadne nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v prejednávacom spore je správne.

9.1 Podľa ustálenej súdnej praxe pod pojmom aktívna vecná legitímácia sa rozumie také hmotnoprávne postavenie žalobcu, z ktorého mu z hmotného práva vyplýva uplatňovaný nárok uplatnený žalobou v sporovom konaní; skúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania; súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán konania nenamieta. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu vedie vždy k zamietnutiu jeho žaloby; nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že strana sporu nie je nositeľom práva, o ktoré v konkrétnom konaní ide. Aktívnu vecnú legitímáciu v spore je možné nadobudnúť aj postúpením pohľadávky, ktorá je predmetom konania.

9.2 Okresný súd napadnuté rozhodnutie založil na konštatovaní, že žalobca nie je aktívne vecne legitímovaný na vymáhanie v spore uplatnenej pohľadávky, ustálil, že zmluva o postúpení pohľadávok je s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka neplatná pre rozpor so zákonom, ktorý videl v tom, že neboli splnené podmienky postúpenia pohľadávky v zmysle ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko pohľadávka nebola v čase postúpenia splatná (a to s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka) a zároveň neboli splnené zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z..

9.3 Pokiaľ ide o podmienky postúpenia pohľadávky podľa ustanovenia § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka, ide o podmienky týkajúce sa nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy; spotrebiteľský charakter právneho vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným namietaný nebol. Citované ustanovenie vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a možnosť požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu z dôvodu neplnenia si povinnosti dlžníka. Aj keď mal súd prvej inštancie preukázané, že medzi účastníkmi spotrebiteľského úverového vzťahu bola dohodnutá možnosť predčasného zosplatnenia úveru, správne nepovažoval zosplatnenie za platné. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca napriek výzve súdu nepredložil žiadny dôkaz o takomto upozornení (na možnosť zosplatnenia) vyžadovanou ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Za upozornenie podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nemožno považovať ani listinu, ktorou došlo k zosplatneniu úveru, ide o odlišné právne inštitúty. Nedodržanie postupu stanoveného zákonom (tu ustanovenie § 53 ods. 9 v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka) znamená, že veriteľ využil právo na zosplatnenie pohľadávky v rozpore so zákonom; na takéto zosplatnenie nebolo možné prihliadať.

9.4 Následkom neplatného zosplatnenia pohľadávky je s poukazom na ustanovenie § 17 zákona č. 129/2010 Z.z. konštatovanie o neplatnom postúpení pohľadávky na žalobcu; ustanovenie § 17 citovaného zákona totiž ustanovuje, že práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu okrem prípadu, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

i/ ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného postupovať spotrebiteľský úver podľa zákona č. 129/2010 Z.z. alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods.1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a

ii/ prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

O takýto prípad nejde. S prihliadnutím na vyššie uvedené (bod 9.3 tohto rozsudku) sa pohľadávka platne nestala splatnou pred termínom konečnej splatnosti úveru a zároveň k postúpeniu pohľadávky došlo pred termínom konečnej splatnosti úveru, ktorým je 15.5.2024. K postúpeniu pohľadávky tak došlo pred termínom konečnej splatnosti úveru; predčasné zosplatnenie úveru preukázané nebolo. Ak pohľadávku nebolo možné postúpiť z dôvodu nesplnenia podmienok ustanovenia § 17 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z., jej postúpenie inému subjektu je v priamom rozpore s ustanovením zákona a teda je neplatné s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka. Záver súdu prvej inštancie o absencii aktívnej vecnej legitímácii žalobcu tak nie je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia. Uvedený záver je samostatným dôvodom pre zamietnutie žaloby bez ohľadu na ďalšiu (podpornú) argumentáciu súdu prvej inštancie.

9.5 Vo vzťahu k splneniu podmienok vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (a teda aj platného postúpenia pohľadávky) žalobca namietal, že žalobca jeho skutkové tvrdenia nepoprel; nepoprel jeho tvrdenie, že bol postupcom riadne vyzvaný na zaplatenie omeškaných splátok pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti. Z vyššie uvedeného však vyplýva, že súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a to aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamietala. Súd prvej inštancie správne poukázal v tomto smere na skutočnosť, že strana sporu má povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť; následky spojené s nesplnením povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana, ktoré tieto povinnosti nespĺnila. Ak súd prvej inštancie bol oprávnený ex offio skúmať vecnú legitímáciu strán sporu, je na žalobcovi, aby splnenie podmienky aktívnej vecnej legitímácie nielen tvrdil, ale aj preukázal, najmä ak z jeho tvrdení vyplýva, že výzvu (upozornenie) podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka jeho právny predchodca realizoval; k preukázaniu svojho tvrdenia bol okresným súdom písomne vyzvaný (čl. 177 spisu). Ak takéto upozornenie dlžníka na možnosť zosplatnenia na výzvu súdu nepredložil, nemôže dôvodne tvrdiť, že existencia a realizácia upozornenia na zosplatnenie bola v dôsledku absencie popretia jeho skutkového tvrdenia žalovaným nesporná.

10. Z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že svoj rozsudok založil na nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v dôsledku neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z dôvodu jej rozporu so zákonom, predovšetkým z dôvodu rozporu s ustanovením § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., a teda skutočnosti, že žalobca nepreukázal, že postupovaná pohľadávka voľa v čase postúpenia splatná. K uvedenému okresný súd uviedol aj podpornú argumentáciu vo vzťahu k ustanoveniu § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.. V tomto smere poukázal len na ďalšie podmienky platného postúpenia pohľadávky banky na tretiu osobu a skutočnosť, že nerešpektovanie aj tejto právnej úpravy má za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom. Konštatoval, že žalobca nepreukázal, že by žalovanému bola pred postúpením pohľadávky doručená písomná výzva v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z..

10.1 K uvedenému odvolací súd dodáva, že výkladom uvedeného ustanovenia sa zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky vo viacerých rozhodnutiach; z právnej vety rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.1Cdo/147/2017 z 24.4.2018 (uverejneného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 60/2018) vyplýva, že postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách je neplatný právny úkon. Podmienkami platného postúpenia pohľadávky banky na tretí subjekt bez súhlasu klienta je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi, ktorý je v omeškaní, a následné dlžníkovo nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. V prípade, že by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené/zakázané a išlo by o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. V iných rozhodnutiach najvyšší súd vyslovil, že nerešpektovanie zákonnej úpravy § 92 ods. 8 zákona o bankách má za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom a spôsobuje nedostatok prechodu žalobou uplatneného práva na postúpnička, a teda i nedostatok jeho aktívnej vecnej legitímácie (rozsudok NS SR sp.zn. 7Cdo/26/2017 z 28. marca 2018); resp. že veriteľ môže právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky podľa

§ 565 Občianskeho zákonníka najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, čo znamená, že právo veriteľa požadovať zaplatenie celej pohľadávky z dôvodu straty výhody splátok je časovo obmedzené tak, že veriteľ ho môže použiť najneskôr do splatnosti najbližšej ďalšej splátky.

10.2 Z predloženej listiny - „vyhlásenia o predčasnej/mimoriadnej splatnosti úveru“ zo dňa 27.7.2017, ku ktorej žalobca predložil aj podací lístok vyplýva, že právny predchodca (aj keď v zmysle vyššie uvedeného v rozpore so ustanoveniami zákona) vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 28.7.2017. Z uvedenej listiny nevyplýva iba stanovenie predčasnej splatnosti úveru ale aj výzva na zaplatenie pohľadávky s príslušenstvom, ktoré predstavuje sumu 13.594,55 Eur, v lehote do 10.8.2018. Dlužník bol uvedenou výzvou upozornený, že „ak nedôjde k zaplateniu pohľadávky s príslušenstvom v uvedenej lehote, má banka právo pohľadávku postúpiť alebo zveriť do mandátnej správy tretej strane.“

10.3 Ani odvolaciu súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu súd prvej inštancie nepovažoval uvedenú listinu, s prihliadnutím na jej obsah, aj za výzvu v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.. Uvedená vada a súvisiace argumentácia odvolateľa však nie je spôsobilá privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Postačuje, pokiaľ súd prvej inštancie správne dospel k neplatnosti postúpenia pohľadávky banky na žalobcu pre rozpor so zákonom; konkrétne pre rozpor s ustanovením § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.; uvedené by nemohlo zvrátiť ani prípadné konštatovanie, že výzva podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. bola realizovaná a žalovanej strane doručená.

11. V súvislosti s poukazovaním žalobcu na iné rozhodnutia krajských súdov, vydané v obdobných veciach, je nevyhnutné uviesť, že až právny názor opakovane potvrdený Najvyšším súdom Slovenskej republiky je možné považovať za súčasť ustálenej judikatúry, pričom významnou je aj skutočnosť, či takéto rozhodnutie bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Odvolacie súdy teda nie sú pri rozhodovaní viazané názormi iných odvolacích súdov (hoci aj v obdobných veciach).

12. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil vrátane závislého výroku o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý zo strany žalobcu a odvolací súd ho preskúmal len ako závislý výrok (§ 379 písm. a/ C.s.p.).

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko žalovaný bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný odvolací súd mu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).